

Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Fax.: 22249556

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.:	2004 / 01553 - 17
Mottatt:	04 NOV 2004 LP/HP
Saksber.:	ESK
Ark.:	565.72
Kopi:	
Avskr.:	

Oslo 01.11.04

Høring – Endring i §§ 37 og 42 i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruk-svarer

Vi viser i det følgende til brev sendt til Statens Landbruks Forvaltning (SLF) den 16.08.04 med Fetevaregrossistenes Landsforening og Norges Importost Forening som avsender. Brevet, som er tilgått SLF på SLF's egen oppfordring, inneholder et detaljert forslag til håndtering av frikvoten. Brevets innhold er presentert for SLF på et møte den 22.09.04. Dette brev vedlegges dette høringsinnspill.

Bakgrunn

SLF har erkjent, at dagens forvaltning av frikvoten ikke fungerer. Ordningen har medført en omfattende "kvotehandel", og har således medført en rekke fordyrende mellomledd ift. å tilfredsstille forbrukernes behov og sikre mangfold i osteutvalget. Frikvoteordningen har i utgangspunktet hatt til formål å sikre adgang for reelle nykommere i ostemarkedet. Det formodes, at ordningen har fungert på dette område, men det er for aktørerne uvisst i hvilken grad. Kun SLF kan danne seg et inntrykk av dette.

Tankesettet i det nye forslag

Det nye forslag adresserer det problematiske "spekulasjons-element", som skaper uhen-siktsmessig handel med kvote med deltakelse av aktører uten genuin oste-interesse, og som skaper grunnlag for ét eller flere fordyrende mellomledd ift. den distribusjonsstruk-tur, som nå en gang eksisterer for ost.

Forslaget søker å løse dette problem ved å iverksette:

1. Begrensninger for historiske kvoteeiere ift. eierstruktur
2. Begrensninger i omsetteligheten av kvoten
3. En ny bestemmelse om at kvoteansøker skal være godkjent av Mattilsynet som næringsmiddelvirksomhet.

Herved ønskes etableret en modell, hvor reelle nykommere sikres et først-til-mølle-prinsipp ift. den 650 tonn store frikvoten, hvoretter historiske kvoteholdere kan ansøke om ytterligere kvote etter at egen kvote er oppbrukt.

Ytterligere legges det opp til at historiske kvoter tildeles årlig, men utdeles halvårlig.

Prinsipielle problemområder

Det nye forslag har en innbygget logikk, men tar ikke høyde for alle potensielle (uhen-siktsmessige) utfall. Således antar det, at *ingen* historisk kvoteeier vil søke å omgå ord-ningen via andre selskaper enn egne selskaper, som kvalifiserer seg til å ansøke om kvote. SLF har i vår dialog vært opptatt av, at *enkelte* av dagligvarekjedene tidligere har ansøkt om frikvote via beslektede selskaper. Vi ønsker i denne sammenheng å rette oppmerksomheten på, at *alle* vesentlige norske produsenter (Tine, Synnøve, Kavli) har ansøkt om frikvote i tillegg til tildelt kvote via *inntil flere* beslektede selskaper. Det nye forslag forutsetter, at kvoteansøker *selv* må ivareta importen, men en historisk kvoteeier vil alltid kunne håndtere selve praktikken på vegne av kvoteholder. Således sikrer dette forslag *ikke* at misbruk unngås.

Det nye forslag ignorerer det faktum, at frikvotens størrelse på 650 tonn, er langt over det reelle behov. Vi fastholder, at behovet er maksimalt 100 tonn til reelle nykommere med genuin oste-interesse. Imidlertid vil det ikke overraske, hvis ansøkingen etter en evt. implementering av det nye forslag kommer tett på eller over 650 tonn. Dette vil kun-ne finne sted som følge av

1. Misbruk (som beskrevet ovenfor) eller
2. Kvoten vil bli anvendt av kvoteholderne uten reel oste-interesse til import av billige råvarer til industriproduksjon eller til videreforarbeidning hos de 3 norske produ-senter. Alternativt til etterfølgende videresalg til de historiske dagligvarekjeder. Således vil hele frikvoten eller deler herav ikke være anvendt i henhold til hensik-ten, eller det vil være skapt et nytt fordyrende mellomledd.

Det bør derfor understrekes, at en ansøkningsmengde på 650 tonn eller mer under en evt. implementering av det nye forslag *ikke* kan anvendes som bevis for det reelle behov hos nykommere.

Vi må gjenta, at SLF sitter inne med viten om, hvilken andel av frikvoten for 2004, som er tilfalt reelle nykommere med oste-interesse. Vi må derfor igjen oppfordre til at denne viten anvendes til å fastsette den rette størrelse for frikvoten.

Den nye bestemmelse om at ansøker må være godkjent av Mattilsynet som nærings-middelbedrift er ikke tilstrekkelig, og kan virke motsatt ift. kravet om at kvoteansøker må ha reel oste-interesse. Således vil en kjøtt-produsent kunne ansøke om kvote med hen-blikk på et uengasjert videresalg eller videreforarbeidning av osten. De fleste medlem-mer i Norges Importost Forenings (NIF) medlemmer vil omvendt *ikke* kunne ansøke om kvote, selv om de selvsagt har stor interesse og mangeårig erfaring fra bransjen. Det skyldes, at medlemmene opererer som agenter i bransjen, og dermed ikke oppfyller Mattilsynets krav. Agentstatus kan som kjent være et første skritt til en etablering som grossist/distributør, og således utelukker forslaget, at NIF's medlemmer – som noen av de meste opplagte nykommere – kan komme i betraktning.

Det utsendte materiale omtaler ikke de osteprodusenter (Synnøve, Kavli), som fikk tildelt kvote i siste runde. Såfremt disse tildeles kvote igjen, må vi forutsette at de er omfattet av §35, således at de *ikke* kan ansøke om frikvote. Vi gjør igjen oppmerksom på at pri-nsippet om kvotetildeling etter innenlandsk produksjonsandel tar utgangspunkt i en an-nen problemstilling enn denne.

Praktiske problemområder

Å fordele historiske kvoter halvårlig skaper vesentlige ulemper for aktørene, samtidig med at argumentet for å gjøre det, er vanskelig å få øye på. Pga. den høye import med toll vil dette skape behov for å endre praksis to ganger i året, og det umuliggjør den enkelte kvoteholders egen importplanlegging. Vi må derfor forutsette, at *hele* den årlige kvote fordeles én gang.

For at historiske kvoteholdere med adgang til forbrukeren reelt kan komme i betraktning til frikvoten, må det sikres meget fleksible ordninger. Således må det være mulig hurtig å komme i betraktning, når egen kvote er oppbrukt, og tildelt frikvote må kunne anvendes med tilbakevirkende kraft. Ellers skapes igjen endret praksis i løpet av året for aktørene og myndighetene, og kvoteholders egen importplanlegging vanskeliggjøres. Dette stiller generelt høye krav til SLF's ressurser og smidighet, og vi må forutsette at dette har vært overveiet.

Avsluttende kommentarer

Vi henleder oppmerksomheten på osteavtalen mellom Norge og EU, som skal sikre en hensiktsmessig import av 4.000 tonn ost. Vi gjør samtidig oppmerksom på at fastsettelse av nivået 650 tonn frikvote er et rent norsk anliggende.

Det er avgjørende, at ordningen skaper mangfold for den norske forbruker, og at distribusjonen fungerer på den mest effektive måte.

Dagens ordning har ikke fungert, og en ny ordning bør fungere, og ikke igjen skape misbruk og praktiske problemer for aktørene.

Det er en rekke vesentlige problemer med det foreslåtte, og vi må derfor igjen henvise til vårt konkrete forslag, som SLF har kjent siden 16.08.04.

Det er beklagelig, at en så viktig ordning igjen skal sendes til høring i siste øyeblikk før ikrafttredelsen. Med ansøkningsfrist for frikvoten den 12.11. og høringsfrist den 1.11. er det vanskelig å se, hvordan departement og forvaltning vil sikre den nødvendige grundige gjennomgang av høringssvarene, men vi forutsetter at den endelige forskrift er offentliggjort i god tid innen ansøkningsfristen.

Med vennlig hilsen
Norges Importost Forening.

Stig Ugstad Nilsen
For Anders Jeppesen Jensen

Statens landbruksforvaltning
Att.: Seksjonssjef John Arne Kjenn
Postboks 8140 Dep
0033 Oslo

Oslo, 16. august 2004

SYNSPUNKTER PÅ NÅVÆRENDE FORVALTNING AV IMPORTKVOTER FOR OST

Vi viser til konstruktivt møte hos Fetevaregrossistenes Landsforening 9. januar i år og sender herved på Deres oppfordring vårt innspill til de kommende endringer av den nåværende forvaltning av importkvoter for ost.

Vi sender dette nå fordi vi antar at SLF snarest må se på denne sak med tanke på ny fordeling av importkvoter for ost for 2005.

Bakgrunn

Ny kvoteordning er vedtatt og gjennomført pr. 1. juli 2003. Selve implementeringen har vært karakterisert ved noen utfordringer for så vel SLF som for aktørene i bransjen. Dels var ordningen noe forskjellig fra den tidligere ordningen, dels har kommunikasjonen og tidsfristene omkring ordningen gitt noen utfordringer for alle parter.

Ordningen har nå fungert i et år fordelt over to kvoteår. Dette etterlater noen erfaringer, hvorav også flere allerede ble berørt på ovennevnte møte.

Kvoteordningens elementer

Tilblivelsen av den nye kvoteordningen var karakterisert ved noe debatt og en omfattende høringsrunde slo fast en del grunnleggende prinsipper. Vi henviser til de mange høringsforslag fra aktørene:

- Auksjonsprinsippet er hverken helt eller delvis egnet innen denne kategori.
- Newcomers-begrepet er i prinsippet relevant for å sikre fortsatt utvikling og konkurranse, men newcomers-kvoten må størrelsesmessig være realistisk i forhold til den reelle markedsstruktur (etterspørsel fra newcomers med reell osteimportinteresse).
- Aktørene er opptatt av at kvoteordningen krever minst mulig administrasjon hos alle parter, og at den ikke skaper et uoverskuelig "kvotemarked" for videresalg av kvoter, som overskygger aktørenes jobb med den reelle videreutvikling av kategorien.

senter har agert som andre importører gjør i forhold til sin tildelte kvotemengde (herunder frikvote). Videre vet vi at norske produsenter har overdratt kvote til handelen hvor kvoten blir en handelsvare i forhold til pris/rabattforhandlingen kjeder og produsenter imellom. Dette er uhensiktsmessig og betyr i praksis at handelen får tildelt en kvote til "reduisert toll" og at importkvoteordningen benyttes til å subsidiere innenlandske produsenter og derved til å løse en intern norsk problemstilling om likebehandling av produsenter. Det blir resultatet i en situasjon der etterspørselen hos forbrukere etter EU-oster er større enn tilbudet.

Videre må vi anta at også en del av kvoten er/vil bli anvendt til råvareimport (smelteost, revet ost, skivet ost). Såfremt osten ikke inngår i produktet på en måte hvor forbrukeren oppnår en fordel/differensiering (produktutvikling), må det fastslås at denne anvendelse reelt fører til en reduksjon av den samlede kvote som skal selges til forbruker (nesten hele importkvoten fra EU på 4000 tonn). Dette vil være et brudd på forskriften.

Kun myndighetene har full oversikt over disse forhold og det anbefales at forvaltningen gjør det nødvendige for å analysere dette.

Forslag til løsningsmodell

Den nåværende frikvote deles opp i to:

Tidligere frikvote = Ny frikvote + kompensasjonskvote

Ny frikvote:

Ny frikvote endres til 100 tonn.

De nåværende kriterier for søknad m.v. anvendes med følgende endringer:

- Det kan søkes om 2-10 tonns kvoter
- Selskaper som har kvote utenom frikvoter kan ikke søke/tildeles kvote. Det gjelder særlig norske produsenter eller selskaper eid/kontrollert av norske produsenter (helt eller delvis eid) og de fire kjedegrupperingene eller selskaper eid av de fire kjedegrupperinger (helt eller delvis eid).
- Frikvoten kan ikke overdras til norske produsenter eller selskaper eid/kontrollert av norske produsenter.
- Ovennevnte begrensninger reguleres ved offentliggjørelse i bransjen og klage fra aktørene som i klagen må dokumentere eierforholdet. Såfremt en virksomhet feilaktig har fått tildelt kvote, tilbakekalles resten av kvoten (til refordeling året etter) og virksomheten tilbakebetaler en sum tilsvarende tollsatsen for hele kvoten. Hvis en norsk produsent eller selskaper eid eller kontrollert av en norsk produsent (helt eller delvis eid) feilaktig har mottatt frikvote, betaler den norske produsenten en sum tilsvarende tollsatsen for hele kvoten.

Denne modellen har følgende viktige fordeler:

- Den tilgodeser det virkelige behov hos reelle newcomers
- Ved å redusere til maks. 10 tonn gjøres det i seg selv mindre attraktivt å spekulere i tildeling av frikvote. Dermed unngås antageligvis en større mengde søkere enn det reelle behov tilsier.

- Frikvoten vil tilfalle reelle newcomers, idet historiske kvoteinnehavere holdes utenfor.
- Med "offentliggjørelse og klage"-prinsippet oppnås en administrativ enkel modell på tildelingstidspunktet.
- Men en betydelig tilbakebetaling ved misbruk og stor oppmerksomhet i bransjen, antas det at misbruk neppe vil forekomme.

Kompensasjonskvote:

Resten av mengden utover 100 tonn av den nåværende frikvote (ca. 550 tonn) fordeles til de aktører som har jobbet seriøst og kontinuerlig med import. Dette gjøres enklest og mest rettferdig ved at tollbetaling kompenseres med tildeling av kompensasjonskvote.

Kompensasjonskvoten tildeles (automatisk eller etter søknad) til aktører som har importert med full toll etter følgende prinsipp:

- Import med full toll må ha vært over 5 tonn (av administrative grunner)
- Norske produsenter eller selskaper av norske produsenter (helt eller delvis eid) kan ikke søke om/tildeles kompensasjonskvote
- Kompensasjonskvoten kan ikke overdras til norske produsenter eller selskaper av norske produsenter
- Ovennevnte begrensninger reguleres ved offentliggjørelse og klage fra aktørene som i klagen må dokumentere eierforholdet. Såfremt en virksomhet feilaktig har fått tildelt kompensasjonskvote tilbakekalles resten av kvoten (til refordeling året etter) og virksomheten tilbakebetaler en sum tilsvarende tollsatsen for hele kvotemengden. Såfremt en norsk produsent eller selskaper eid/kontrollert av en norsk produsent (helt eller delvis eid) feilaktig har mottatt kompensasjonskvote, betaler den norske produsent en sum tilsvarende tollsatsen for hele kvotemengden.
- Hver relevante aktør mottar en kompensasjonskvote = 550 tonn x aktørens andel av total import med full toll.

Det understrekes at introduksjon av kompensasjonskvote sikrer et viktig fremtidsprinsipp i ordningen. En newcomer vil først kunne etablere seg som ny i bransjen via frikvoten. Ved å importere ytterligere med full toll, vil man senere kunne kvalifisere seg til å motta kompensasjonskvote.

Avsluttende bemerkninger

Forslaget skal ses i sin helhet. Skjer ikke det, vil ordningen lett kunne bli veldig feilaktig.

Forslaget forutsetter at øvrige kvoter (utover frikvoten) er uendret – uten at undertegnede dermed aksepterer de forskriftsmessige svakheter ved den nåværende ordning. Tidligere fremførte synspunkter på ordningen opprettholdes.

Vi ber om behandling og ivaretagelse av tidligere formidlede ønsker om at det i kvotefordelingen for 2005 blir gitt dispensasjon slik at dagligvaregrossisten K. Ekrheim AS får opprettholdt sitt historiske importkvantum på linje med de andre dagligvaregrossister slik at denne feil blir fjernet.

Tildeling av kvote til norske produsenter bør revurderes og det anbefales at SLF foretar en vurdering som anført ovenfor. Hvis det forekommer uhensiktsmessigheter, bør eventuelt kvote fratas og legges til kompensasjonskvoten.

Med tanke på tilblivelsen av den nåværende ordning, hvor innspill fra aktørene var vesentlig i prosessen, vil vi anbefale en tett kontakt med aktørene. Undertegnede står til rådighet for dette. Som det ses nedenfor, representerer vi en vesentlig del av aktørene.

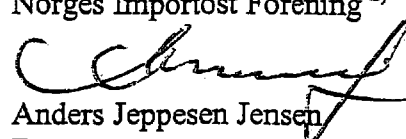
Vi takker for at vi fikk fremføre vårt syn på dette, og ser frem til videre dialog.

Vennlig hilsen

Fetevaregrossistenes Landsforening ¹⁾

Steinar B. Kringleboften
Adm. direktør

Norges Importtost Forening ²⁾

Anders Jeppesen Jensen
Formann

---

¹⁾ Fetevaregrossistenes Landsforening har medlemsbedrifter som representerer i overkant av $\frac{3}{4}$ av omsetningen av EU-oster til forbrukere i norsk dagligvarehandel (mesteparten av den resterende fjerdedel går via Coop Norge) og nesten hele omsetningen av dessertost fra EU til norske storhusholdninger. De største medlemsbedrifter er ICA Norge AS, Oluf Lorentzen AS, NorgesGruppen ASA og Rema 1000 Norge AS.

²⁾ Norges Importtost Forening (NIF) har flg. medlemmer: Almklev & Bull AS, Arla Foods AS, Euro Cheese AS, J.A. Strand Agentur AS, Præsch & Tøstie, Tholstrup Cheese. Medlemmene formidler ca. 3.400 tonn importtost pr. år.